

PRZECZYŚĆ (79) *vb pf*

e jasne.

inf przeczyść (7). ◇ *fut 2 sg* przecziesz (8). ◇ *3 sg* przeczcie (7). ◇ *praet 1 sg m* przeczedłem, -em
przeczedł (5). ◇ *2 sg m* -eś, -ś przeczedł (5). ◇ *3 sg m* przeczedł [*w tym zapis: przeczed (1), przeczet
(1)*] (14). ◇ *plusq 2 sg m* -ś był przeczedł (1). ◇ *imp 3 sg* niechaj przeczcie (1). ◇ [*3 pl* niech przeczytą.]
◇ *con 1 sg m* bych przeczedł (2). ◇ *2 sg m* byś przeczedł (2). ◇ *3 sg m* by przeczedł (5). ◇ *3 pl m pers*
by przeczyli (1). ◇ *part praet act* przeczedszy (21), [przeczedwszy].

Sł stp brak, Cn s.v. skoro, Linde także XVII w.

1. Zapoznać się z treścią tekstu napisanego; przeczytać; *legere HistAl, PolAnt, Cn; perlegere, relegere
HistAl; recitare Vulg* (78) : [król] Ezopowi on lift podał: Przeczedłszy nic nie odpowiedział *BierEz F4;
BielŻyw 134; KTo* chce przeczyść wżak niewadzy Bo więcz ludzie barzo radzy Z czudzych fie szkod
naprawuią A czo gorłze odmietuią *RejJóz A3; RejFig Aa, Cc2v; HistRzym 134;* w zakonie nápiłáno
ftoi/ iż ktokolwiek chciałby mieć ten żywot wieczny/[...] iżby miał miłować Páná Bogá śwego/ ze
wżytkich mocy á sił dułze y fercá swoiego:[...] Dobrześ był przeczedł nędzniku/ ále ferce twoie
daleko od tego *RejPos 209v; RejZwierc 15v; [SolikZiem D].*

przeczyść co [= tekst] (59): *BierEz E3;* bouyem bychczy anyelką mouą myal y wżytky pyłma
prczethl przełz twey lałky nycz my to nyeyłth *PatKaz II 20; BielŻyw 151; RejKup Ev, Ov;*
Przeczedłszy lift Alexander nie záłmučil fie dla tego/ ábowiem dufál w łczyre á czyłte łamnienie
Filipowe. *HistAl E2v, C6, C6v, E3, E6, E7v, H8v; MurzHist H2v;* thy księgi moie/ thobie pánie
moy połyłam/ abyś ie przczetł y obatzyłeś/ iáko y kiedy fię Antykryłt/ ná przeciwo Bogu żywemu
podwyłłzył *KrowObr C;* Azalż to nie pięknieyłza bywa krotochwilá/ Sieść łobie s kilkiem łob
kiedy wolna chwilá. Y mieć łobie nie wrzelzcząc pocżciwe rozmowy [...] Albo przeczyść kilká kart
onych dzyeiow dawnych/ Náłłuchác fie zwyczáiw zacnych ludzi łlawnych. *RejWiz 17; BielKron
87v, 237v, 246, 253; RejAp 57v, 79v, 108, 112v; GórnDworz C3v, Y8v;* lecz gdyżem przeczedł napis
tákowy/ Ia iefłtem vrodny/ oto pierścienł/ á tákem wnet zrozumiał że iego wola byłá iżebych ia ten
pierścienł wżiałł/ y wżiałem. *HistRzym 2v;* A gdyż Krol ten lift przeczedł wnet gołciom odpowiedział/
á wnetki vczynił gody Apollonowi á Lucinie corce łwey z wielką pocżefnołcią. *HistRzym 14v, 3,
3v, 16v, 34, 58v, 134 [2 r.];* Dániel Prorok wykłádał iż Pan podniołł rękę łwoię ná vpadek á ná
zginienie iego [*Baltazara*]. Y co fie potym z nim dzyáło/ káždyby fie łęknać [!] mogł przeczedłszy
hiłtoriá iego. *RejPos 185v;* Otoż małż Papieżá [*tj. św. Piotra*] [...] Owa ile znaydzyełż á przczciełż
żywotá iego/ nie naydziełż áby kiedy miał łługę iákiego/ ábo máiętność iáką łwoię *RejPos 301,
280, 281, 286, 302 [2 r.], 345v;* Pátrrze też gdy przczciełż hiłtoriá o oney łwiętey pániey Zuzánnie
[*iż Pan jej nie opuścił*] *RejZwierc 201v, [207], 267; BudBib Ier 36/23; SkarJedn 135;* Przczet lift/
wzgárdził/ y nań plunáwłży ná ziemię rzučilł/ y połłá zelżyłł/ ták odkázuiąc: [...] *SkarŻyw 58;*
Przeczedłem kilka kroć łtáry tełtáment/ á nowy kilká dziełąt porzádnie/ á przedłiem nigdziey y
tych dwu troyc/ y tey iednołci łftnołci/ y iednołci perlony: [...] naleść y vpátrzyć nie mogł *CzechEp
69, 55;* KÓmu łto frálzek zda fię przczysć máłlo/ ten siłá złęgo wytrwác może cáłlo. *KochFr 39;
SarnStat 1298; [ZapWpolActCon 1547 13/176v, 1549 14/46v; Leop 4.Reg 19/14 (Linde);* Gdy tedy
prczedł Krol Izráelłki on lift/ rozdárł odżienie łwoie ná łobie ták mowiąc [...] *BibRadz 4.Reg*

5/7 (*Linde*); niech wždy ci on wirłz v Páwłá Apoštoła do Galátłkich Zborow przeczta *BudArt* N5; *PaprGniazdo* 202 (*Linde*); *BudUrząd* 2; *BudDzieciokrzczeń* 106]. Cf Ze zdaniem dopełnieniowym, Ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym, »przeczyść do końca«.

przeczyść co [= *treść*] (5): Kto chce przeczyść onę radość y ono wefele onych ludzi świętych/ [...] támby włtyłzał czo to ieft pieńń Moizelżowa łługi Bożego. *RejAp* 129, CCv, 112v; *RejZwierc* 15v. Cf Ze zdaniem dopełnieniowym.

przeczyść kogo [= *czyj tekst*] (1): Bog ktory przedtym mawiał z oycami przez proroki/ w ty oftáteczne czály mowil nam przez łyná. Ná ktore łłowá/ iz tu teraz tego zaráz dołożę/ niechby łobie I.M. X*(i)qdz*) K*(anonik)* przecedł Theofiláktá y Ambrożego *CzechEp* 191.

przeczyść u kogo (1): A nic ony tego niebożátká [*tj. białe głowy*] nie pátrzą áni o tym rozumieią/ iz łie Pan łrodze połmiewa á ná wielkiew pieczy ma ty łpráwy á poštáwy ich. A kto temu nie wierzy/ niechay łobie przeczcie v Ezáiałzá iij. kápit. *RejPos* 306.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikiem: to*] (2); *zaimek względny* (3), *zaimek pytajny* (1)] (4): A ták y to łnadz przeczyłć niewádzi łáko głupi nie mądremu rádzi *RejRozpr* Av; (*nagł*) Ku temu czo czedł mała przemowa (-) Iuzelż przecedł czo łie pirwey działo *RejFóz* Q3v; Przecedłłsy to co było od Krolá Artáxerłá nápiłano/ Ráthynus/ y Sábellius piłarz [...] iełłi bronić budownikom/ tákże przełtáli budowác kołciołá w Ieruzálem *Leop* 3.*Esdr* 2/30; *RejZwierc* 205v.

Ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia w zdaniu głównym (4): Abowiem ktoby przecedłł hiłtorie iáko łie wiele krwie rozlało s przyczyny Rzymłkich Biłkupow [...] mogłby włáwnie rzec iz łie tá łzczyra wodá práwdy Páńłkiey práwie w krew obrociłá *RejAp* 133, 108, 114; kto przeczcie łpráwy ábo piłmá Apołtolłkie/ iáko tám mocnie włzyłcy zeznawáią/ izechmy to włzytko widzyeli/ łłyzeli/ y ręce náłze iáwnie łie włzytkiego dotkneły. *RejPos* 281.

W *połączeniach szeregowych* (3): Iuzem panie włtytko łpyłál Tak iakołmi był rołkazał. Y włtytkom też zreyłtrowál Przecedłł/ zlyczył/ y pochował. *RejKup* Ev; A gdziełż łie wyełłze morderłtwo działo nád wiernemi Páńłkiewi iáko łwiát náłtał iáko ná tym mieyłcu áż do tego czáłu/ á łnadz o tym y piłmá máło potrzebá/ ktho łobie pomyłli á włpomienie álbo hiłtorie przeczcie/ co łie działo y dził łie dzieie/ á wieleli tám ludzi świętych poginełlo/ rozeznáć to może. *RejAp* 108; *RejPos* 345v.

W *charakterystycznych połączeniach*: *przeczyść Ajendę, Ewanjelijá, fraszki, historyjá* (4), *kroniki, księgi (książki)* (5), [*ile*] *kart* (2), *list(y)* (18), *litery, napis* (3), *napominania, pisma, prorocłwa, regułę Franciszkowá, rozmowy, sposob przysięgi, Stary Testament, tabliczki, żywot; przeczyść radość, sprawy a poselstwa, wesele*.

Zwroty: »przeczyść do końca« [*w tym: co*] (1)] [*szyk zmienny*] (2): Drugi [...] Powieda iz też przecedłł do końcá Ayendę. A nigdziey tám nie náłáł o tey powinności/ Ktorá raczył włtáwić Pan w łwey wielmożności. *RejWiz* 38; *SarnStat* 25; [KTo chce prętko/ ten włzytek łwiát łchodzić/ Mułilż pirwey w táki cel vgodzić/ Aby przecedłł ty księgi do końcá *BielKron* 1551 nłb 12].

»sobie przeczyść« (4): *RejAp* 108; *RejPos* 306; (*nagł*) APOPHTEGMATA (-) [...] wždy łobie przecedłłzy/ y s tego y z owego wirłzyká mozełż łobie co vpodobác á do pámięci przykowác. *RejZwierc* 209; *CzechEp* 191.

Szeregi: [»przeczyść a przejrzyć«: My Rada myała Poznankyego Przeczethłzi y przeirzawłzy prze y odeprze Zalobey othpowiedz vyrozumieli y nalyezly ze [...] *ZapWpolActCon 1547 13/176v.*]

»przeczyść a zrozumieć« (1): A iżby tho była prawdá iż prawdziwe iest świádectwo tego to Apoštoła s. o tym Pánu náłzym/ thu nie káždy łácnó spráwi/ kto przeczcie á zrozumie prorocctwá/ ktore nie iuż w nim iáwnie włzytki okazały *RejPos 281.*

a. *Czytając komuś tekst przekazać zawartą w nim treść [w tym: co (2)] (4):* Krol z Rádami śwemi [...] wsiadłzy ná Máieściaie śwym/ przecedłzy Przyśięgę śwą/ [...] weźmie przed łye włzythkę Ceremonią Koronácyej śwey *OrzRozm F2v.*

przeczyść komu (2): Mauryc [...] pokłęknał przed Cefárzem/ prosząc oten vrząd. Pothym Arcybiskup Mogutyńki przynioł kłięgi przeced mu łpofob przyśięgi/ y przylięgał zá przepowiadánim Arcybiskupá. *BielKron 232v; SkarJedn 44.*

Szeregi: »i przeczyść i rozwieść« (1): A iellize łam czytác nie vmiesz/ więcż komu inłzemu kázác/ coby y nadobnie przecedł y rozwiódł *RejZwierc 173.*

»przeczyść i wyłożyć« (1): iefli łię do ludzi áby mi przeczłi y wyłóżyli vdám: w teyże boiázni y niebeśpieczeńłwie zołtánę. *SkarJedn 44.*

2. *Obwieścić [co komu] (1): [Abel do zmartwychwstałego Jezusa:]* Niechżec łię y teraz vdbam Ná tę połługę podobam. Iż bych do Mátki twoiey łzedł A tę iey nowinę przecedł. *MWilcHist F4v.*

Formacje współrdzenne cf CZYŚĆ.

Cf PRZECZCIĆ